

**Протокол
засідання Міжвідомчої комісії
по узгодженню режимів роботи водосховищ
і управлінню водними ресурсами у басейні р.Рось**

м.Біла Церква

28 липня 2015 р.

Присутні: список додається

СЛУХАЛИ:

1. Аналіз водогосподарської обстановки в басейні р.Рось.
2. Пропозиції щодо режимів роботи водосховищ комплексного призначення та водогосподарських систем в басейні р.Рось на посушливий період 2015 року (липень-вересень).

Станом на 28.07.2015 року водогосподарська обстановка на руслових водосховищах була така:

Водосховище	Проектні дані			Фактичні дані	
	Об'єм, млн.м ³	НПР, м	РМО, м	Рівень, м	Скид, м ³ /с
Косівське	9,62	177,00	173,00	175,84	0,8
Володарське	3,44	167,50	165,00	167,36	0,9
Щербаківське	1,58	164,00	162,10	163,51	1,0
Верхнє Білоцерківське	16,96	157,50	150,40	157,15	2,0
Білоцерківське середнє	2,42	144,40	142,70	144,42	2,2
Білоцерківське нижнє	1,56	142,75	141,50	142,25	2,45
Дибинецьке	3,27	131,60	131,00	131,10	2,0
Богуславське	1,75	127,40	126,60	127,20	2,0
Стеблівське	15,7	113,90	111,70	113,38	2,5
Корсунь-Шевченківське	3,75	99,81	97,70	99,61	2,5

Весняно-літній період 2015 року в басейні річки Рось характеризувався значною мінливістю погодних умов, перепадами температур повітря та нерівномірністю випадіння опадів.

В період з квітня по липень у басейні р. Рось випало в середньому 68 мм опадів, що становить 51 % від норми. Температура повітря коливалась від -4 до +34 °С. Під час зазначеного періоду відбувалось поступове підвищення середньодобових температур.

На руслових водосховищах р. Рось в період з квітня по травень відбувалось коливання рівнів та витрат води в таких межах:

- Косівське – від 0,1 м нижче НПР до 0,03 м вище НПР, витрати води – 0,8-3,2 м³/с;
- Володарське – від 0,01 м нижче НПР до 0,04 м вище НПР, витрати води – 1,7 -4,2 м³/с;
- Щербаківське – від 0,20 м до 0,50 м нижче НПР, витрати води – 2,1-5 м³/с;
- Верхнє білоцерківське - від 0,05 м нижче НПР до 0,06 м вище НПР, витрати води – 4-18 м³/с;
- Білоцерківське середнє – від 0,20 м нижче НПР до 0,05 м вище НПР, витрати води – 5-19 м³/с;
- Білоцерківське нижнє – від 0,08 м нижче НПР до відмітки НПР, витрати води – 6-20 м³/с;
- Дибинецьке – від 0,13 м нижче НПР до 0,16 м вище НПР, витрати води – 5-21 м³/с;
- Богуславське – від 0,11 м нижче НПР до 0,13 м вище НПР, витрати води – 6-23 м³/с;
- Стеблівське – від 0,11 м нижче НПР до 0,13 м вище НПР, витрати води – 6-23 м³/с;
- Корсунь-Шевченківське – від 0,10 м до 0,04 м нижче НПР витрати води – 2,5-25 м³/с.

У зв'язку з встановленням сухої спекотної погоди та збільшенням випаровування з водних об'єктів, починаючи з кінця травня місяця 2015 року відбулося зниження водності р.Рось. Тривалий час утримувалась спекотна погода, за останні три місяці випала незначна кількість опадів, та ще й досить локально.

З метою забезпечення належної якості води на водозаборах питного водопостачання, розташованих на р.Рось, недопущення виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з погіршенням якості води, БУВР Росі з 11 червня розпочало екологічні попуски з водних об'єктів із забезпеченням необхідних санітарних витрат води.

В період з червня по липень на руслових водосховищах р. Рось спостерігалась тенденція до зниження рівнів та витрат води в таких межах:

- Косівське – від відмітки НПР до 1,14 м нижче НПР, витрати води – 0,16-0,86 м³/с;
- Володарське – від 0,01 м до 0,14 м нижче НПР, витрати води – 0,6 -1,7 м³/с;
- Щербаківське – від 0,41 м до 0,70 м нижче НПР, витрати води – 0,8-2,1 м³/с;
- Верхнє білоцерківське – від відмітки НПР до 0,35 м нижче НПР, витрати води – 2-6 м³/с;
- Білоцерківське середнє – від 0,03 до 0,02 м вище НПР, витрати води – 2,1-7 м³/с;
- Білоцерківське нижнє – від відмітки НПР до 0,5 м нижче НПР, витрати води – 2,4-8 м³/с;
- Дибинецьке – від 0,05 м до 0,47 м нижче НПР, витрати води – 2-5 м³/с;
- Богуславське – від 0,07 м до 0,22 м нижче НПР, витрати води – 6-2 м³/с;
- Стеблівське – від 0,01 до 0,52 м нижче НПР, витрати води – 4,7-10 м³/с;
- Корсунь-Шевченківське – від 0,01 м до 0,09 м нижче НПР, витрати води – 2,5-11 м³/с.

У весняно-літній період (квітень-липень) на основних притоках Росі - р.Росава, р.Роставиця, р.Кам'янка санітарні витрати води в цілому не дотримувались.

На р.Росава за даними Київводресурсів на кордоні Київської та Черкаської областей витрати води становили 0,23-0,26 м³/с при санітарних витратах 0,72 м³/с.

На р.Роставиця за даними Житомирського облводресурсів на кордоні Київської та Житомирської області витрати води коливались в межах від 4,8 до 0,2 м³/с при розрахункових санітарних витратах у створі Строківського водосховища 0,47 м³/с.

На р.Кам'янка на кордоні Київської та Житомирської областей витрати води становили 0,07 - 0,15 м³/с при розрахункових санітарних витратах 0,15 м³/с.

За інформацією лабораторних служб Дніпровського БУВР, Черкаського РУВР та ТОВ «Білоцерківвода», протягом весняно-літнього періоду 2015 року (квітень-липень) якість води на водозаборах питного водопостачання була наступною.

На всіх питних водозаборах фіксувалося постійне перевищення значення ХСК у порівнянні із ГДК, що свідчить про потрапляння у поверхневі водні об'єкти басейну органічних речовин з поверхневим стоком та скидами стічних вод.

Слід зазначити, що найнижчі значення даного показника було відмічено у квітні місяці, після проведення весняної промивки водосховищ Росі. Зниженню вмісту ХСК сприяли також доволі прохолодна погода та дощові опади, що випадали протягом квітня-травня. Суха та спекотна (з кінця червня) погода, що спостерігалася на території басейну, сприяла суттєвому зниженню водності річки Рось та її приток та різкому зниженню очисної здатності водотоку. Як наслідок, вміст ХСК у воді в липні місяці зріс (порівняно із червнем) у 1,5 – 2 рази.

Весняна промивка водосховищ сприяла також зниженню концентрацій у воді Росі іншого показника, що підтверджує надходження у воду органічних речовин рослинного та тваринного походження - БСК₅. Протягом квітня-травня вміст його у воді не перевищував ГДК. Але причини, описані вище, також сприяли зростанню концентрацій даного показника у червні та в липні місяці. Особливо це стосується середньої течії річки Рось (Білоцерківський та Богуславський питні водозабори).

По показниках ХСК та БСК спостерігалась наступна ситуація: на водозаборі м.Біла Церква – 16,7-36,6 мг/дм³ та 2,1-6,0 мг/дм³, на водозаборі м.Богуслав – 15,7-38,6 мг/дм³ та 1,9-6,1 мг/дм³, на водозаборі м.Корсунь-Шевченківський – 25,8-46,0 мг/дм³ та 2,5-3,3 мг/дм³ відповідно, при гранично допустимих концентраціях для ХСК – 15 мг/дм³ та БСК – 3 мг/дм³.

Стосовно інших компонентів, то слід відзначити, що значно нижче ГДК впродовж квітня-липня на всіх водозаборах залишалися показники концентрацій амонію сольового, нітратів та фосфатів у воді, що відповідає сезонним коливанням та свідчить про незначний ступінь евтрофікації водних об'єктів.

Вміст розчинного кисню у воді річки Рось в цілому відповідає сезонним коливанням – із зростанням температури води та активізації гідробіонтів він знижується. Але значення його

концентрацій залишаються вище від мінімально необхідних. Певне зростання вмісту кисню у воді в районі розташування Корсунь-Шевченківського водозабору в липні місяці обумовлене інтенсивним проходженням процесів фотосинтезу ($11 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$).

Вміст розчинного кисню у воді становив: на водозаборі м.Біла Церква – $9,2-6,4 \text{ мг/дм}^3$, на водозаборі м.Богуслав – $10,8-5,2 \text{ мг/дм}^3$, на водозаборі м.Корсунь-Шевченківський – $9,5-5,4 \text{ мг/дм}^3$ при ГДК $4,0 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$.

В групі мікроелементів впродовж квітня-липня 2015 року у воді на всіх питних водозаборах стабільно нижче ГДК залишаються концентрації міді, цинку, нікелю, марганцю, хрому (III) та хрому (VI). Значно нижчими від значень ГДК залишаються показники концентрації СПАР та нафтопродуктів у воді.

Враховуючи складну гідрометеорологічну та водогосподарську обстановку в басейні р.Рось, яка пов'язана з низькою водністю річок і зменшенням регулювальних резервів у водосховищах, для покращення якості води на питних водозаборах міст басейну, Комісія пропонує встановити оптимальні режими роботи водосховищ та водогосподарських систем басейну р. Рось на посушливий період 2015 року (липень-вересень):

1. На Косівському водосховищі підтримувати санітарні витрати води з можливим пониженням рівня води у водосховищі до 1,5 м нижче НПР.

2. На Верхньому білоцерківському водосховищі підтримувати санітарні витрати води з можливим пониженням рівня води у водосховищі до 0,5 м нижче НПР. Скид води здійснювати з верхніх шарів води через спеціальний затвор.

3. На Білоцерківському середньому водосховищі понизити рівень води до 0,5 м нижче НПР та забезпечувати на водосховищі санітарні витрати води в розмірі не менше $2 \text{ м}^3/\text{с}$.

4. На Дибинецькому водосховищі підтримувати санітарні витрати води з можливим пониженням рівня води у водосховищі до 1 м нижче НПР.

5. На Богуславському водосховищі підтримувати санітарні витрати води з можливим пониженням рівня води у водосховищі до 0,5 м нижче НПР.

6. На Стеблівському водосховищі підтримувати санітарні витрати води з можливим пониженням рівня води у водосховищі до 1 м нижче НПР.

7. На Корсунь-Шевченківському водосховищі підтримувати НПР. Допускається добове коливання рівня до 0,1 м при умові дотримання санітарного попущу в нижній б'єф.

8. Користувачам інших водних об'єктів, які розташовані на річках Роська, Росішка, Живка, Жива, Осична, Смотруха, Коза, Горіхова, Самець, Березянка, Рогозянка, Коса, Злодіївка, Молочна, Тарган, Торц, Сквирка, Собот, Жигалка, Гороховатка, Поправка Суцани, Роставиця, Кам'янка, Узин, Протока, Насташка, Красна, Рокита, Салиха, Фоса, Котлуй, Киндюха, Біївка, Хоробра, Нехвороц, Росава, Росавка, Потік підтримувати санітарні витрати з можливим пониженням рівня води:

- на водних об'єктах, об'єм води в яких становить від 500 тис. м^3 до 1 млн. м^3 - до 1 м нижче НПР.

- на всіх інших водних об'єктах - до 0,7 м нижче НПР.

9. Житомирському облводресурсів, Київводресурсів:

- забезпечити санітарні витрати на водних об'єктах, які розташовані в басейнах річок Роставиця, Кам'янка, Росава, Росавка шляхом встановлення спеціальних режимів роботи водних об'єктів з можливим пониженням рівня води до 0,7 м від нормального підпірного рівня;

- при наповненні водосховищ та ставків забезпечити необхідні санітарні витрати води в річках.

10. Користувачам гідротехнічних споруд водних об'єктів повідомляти про зміну режиму їх роботи відповідні райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, підприємства водоканалів та користувачів нижче розташованих водних об'єктів.

11. Житомирському облводресурсів та БУВР Південного Бугу при видачі висновків для отримання дозволу на спецводокористування передбачати об'єм води, необхідний для забезпечення санітарних витрат на водних об'єктах.

12. Житомирському облводресурсів створити гідропост на р.Роставиця для контролю за санітарними витратами води.

13. У разі зміни гідрометеорологічної обстановки режими роботи водосховищ коригуються в робочому порядку.

З метою підтримання належної якості води на водозаборах питного водопостачання та недопущення виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з погіршенням якості води, Комісія пропонує:

1. Підтримувати витрати на водних об'єктах басейну Росі не менші за санітарні витрати води.

2. Проводити відповідну роботу з водокористувачами по забезпеченню регулювання стоку.

3. Доручити ЧФ ЗЕА «Новосвіт» виготовити 10 примірників Правил експлуатації Стеблівського та Корсунь-Шевченківського водосховищ та надати їх всім зацікавленим організаціям.

4. Рекомендувати ТОВ «Білоцерківвода» перейти на скид води з верхніх шарів Верхнього білоцерківського водосховища.

5. Звернутись до Білоцерківської міської ради як балансоутримувача гідротехнічних споруд Верхнього білоцерківського водосховища з приводу визначення відповідальних осіб за здійснення регулювання рівня води в даному водосховищі.

6. Звернутись до наукових установ з приводу обґрунтування доцільності встановлення мікро-ГЕС сифонного типу на греблі Стеблівського водосховища для скиду води з його верхнього шару.

Рекомендувати:

1. Держводагентству України

- затвердити режими роботи водосховищ комплексного призначення та водогосподарських систем згідно з пропозиціями учасників Міжвідомчої комісії;

- ***звернутися до Кабінету Міністрів та Верховної Ради України щодо:***

- щодо встановлення жорсткої відповідальності за порушення встановлених режимів роботи водних об'єктів;

- на законодавчому рівні посилення відповідальності за скиди забруднених стічних вод аж до кримінальної відповідальності;

- виділення коштів на виготовлення правил експлуатації водних об'єктів басейну р.Рось;

- передачі гідротехнічних споруд на баланс водогосподарським організаціям та виділення коштів на їх утримання з місцевих бюджетів;

- щодо прийняття рішення по ліквідації водних об'єктів на перезарегульованих річках басейну;

- кошти, які сплачують водокористувачі за спецводокористування, направляти на покращення екологічного стану водних об'єктів за місцем знаходження водних об'єктів;

- виділення коштів на проведення природоохоронних заходів в басейні річки Рось;

- виділення коштів на запровадження автоматизованої системи спостереження в басейні річки Рось.

2. Структурним підрозділам обласних санітарно-епідеміологічних служб забезпечити контроль за:

- якісним станом води в районах питних водозаборів;

- станом екологічно небезпечних об'єктів.

Голова Міжвідомчої комісії
Начальник БУВР Росі

П.Бабій

Секретар Міжвідомчої комісії
Інженер контролю, діловодства, взаємодії із ЗМІ

О.Немідько

Список присутніх

на засіданні робочої групи Міжвідомчої комісії по узгодженню режимів роботи водосховищ і управлінню водними ресурсами у басейні р.Рось 28 липня 2015 року

1. **Бабій П. О.** - Голова Міжвідомчої комісії
2. **Немідько Н. М.** - заступник начальника БУВР Росі по водних ресурсах, член Міжвідомчої комісії
3. **Інженери-гідротехніки БУВР Росі** - Вигівська О. Й., Васерук С. Г., Тарасенко С.В., Дерев'янка А.О., Севрук Г.В., Бабій Т.М., Крат М.М., Хоменко І. Є.
4. **Немідько О. В.** - секретар Міжвідомчої комісії.
5. **Журавель С. В.** - Заступник начальника Черкаського облводресурсів, член Міжвідомчої комісії.
6. **Микитин О. Я.** - Заступник начальника Житомирського облводресурсів, член Міжвідомчої комісії.
7. **Чижик Ю. М.** - начальник відділу охорони земель, біоресурсів, заповідної справи та екологічної експертизи Управління охорони земель, біоресурсів, заповідної справи та комплексного управління природоохоронною діяльністю Департаменту екології та природних ресурсів Вінницької облдержадміністрації, член Міжвідомчої комісії.
8. **Сербін С. Г.** - начальник територіального відділу №8 Київрибоохорони, член Міжвідомчої комісії.
9. **Мікрюков І. П.** - Директор Черкаської філії ЗЕА "Новосвіт", член Міжвідомчої комісії.
10. **Голобородько Ю. В.** - головний інженер ТОВ «Енергія-1», член Міжвідомчої комісії.
11. **Хоменко С. В.** - Директор КП БМР «Богуславводоканал».
12. **Пахольчук А. В.** - технічний директор ТОВ «Білоцерківвода», член Міжвідомчої комісії.
13. **Степура В.О.** - начальник ВОС ТОВ «Білоцерківвода».
14. **Цидик В. Ю.** - Директор КП «Миронівкаводоканал».
15. **Майдаченко О. С.** - Голова Корсунь-Шевченківської районної громадської екологічної організації Всеукраїнської екологічної Ліги.
16. **Гапонова Т. В.** - начальник відділу охорони навколишнього природного середовища Білоцерківської міської ради.
17. **Гайдай О. В.** - Міський голова м.Косунь-Шевченківський.
18. **Зінкевич Р. В.** - заступник начальника Бердичівського МУВГ.
19. **Дяченко В. М.** - Міський голова м. Богуслав.
20. **Левіцька В. П.** - сільський голова с. Шамраївка Сквирський район.
21. **Ямковий В. П.** - депутат Білоцерківської міської ради.
22. **Дригало Л. Б.** - депутат Білоцерківської міської ради.